

Izhaja:
vsako sredo popoldne
in soboto zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
« pol leta 8 L.
« četrt leta 4 L.
Za inozemstvo celo
leto 35 L.
Na naročila brez a-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperte.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 38

V Gorici, v sredo 13. maja 1925.

Leto VIII.

Ne frankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v na-
prej. List izdaja kon-
sorcij

»GORIŠKE STRAŽE«
Tisk Zadrugne tiskarne
v Gorici, Riva Piazzut-
ta št. 18.

Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5,
— (prej Scuole). —

Rdeče knjige.

Kmetsko - delavska zveza je sklenila izdajati zbirko spisov pod imenom »Rdeče knjige« — in ravnokar je izšla prva Rdeča knjiga izpod peresa Janka Kralja. V krepki in živi besedi pripoveduje pisatelj politične boje irskega naroda, ki je junaško branil in ohranil v stoletnih borbah zemljo svojih očetov. »Boji majhnega naroda« pojdejo ta teden med slovensko ljudstvo in s tem začneja Kmetsko - delavska zveza veliko izobraževalno in vzgojno delo v naši deželi.

»Rdeče knjige« značijo odličan korak naprej v političnem življenju primorskih Slovencev in zato moramo njihov pomen jasno poudariti.

Delo slovenskih političnih organizacij je obstajalo doslej izključno v politični agitaciji. Shodi in časopisni boji, to je bilo po navadi jedro naše politike. Tu pa tam so priredile stranke še kakšen tečaj; s tem so dosegle višek svojega politično-vzgojnega dela med narodom.

Toda slovenski narod napreduje v svoji izobrazbi, njegove duševne potrebe rastejo in so iste kakor pri ostalih omikanih narodih v Evropi.

Nov rod, ki dorasča okoli nas, hoče imeti jasne politične pojme, v njem opazamo vedno bolj živo potrebo po pravi politični izobrazbi. Kar nudi časnik je premalo. »Prosvetna zveza« je nepolitična, ravnatko nepolitična je Mohorjeva družba. Kdo naj torej zadosti živemu stremljenju naroda po politični omiki? Kdo naj seznanja naše moze in fante s političnimi razmerami v drugih deželah in kdo naj jim širi in bogati spoznanje pojmov in načel političnega življenja? Naši ljudje hočejo vedeti, kaj je moderna demokracija, kaj je republika in monarhija, kaj komunizem in liberalizem, kako je urejena sodobna država, zakaj so nastale stranke, kakšen je njih pomen v moderni dobi itd. itd.

Kmetsko - delavska zveza, največja in najagilnejša politična organizacija primorskih Slovencev, je sklenila, zadostiti tej potrebi našega naroda. »Rdeče knjige«, ki bodo izhajale od časa do časa v Gorici, hočejo prožiti našim ljudem vse, kar mora znati in vedeti politično izobraženi slovenski mož in mladenič. »Rdeče knjige« bodo razširile pogled našega ljudstva po modernem svetu in oznanjale program in načela Kmetsko - delavske zveze. Naše ljudstvo mora biti politično zrelo, zavdati se mora točno svojih pravic in dolžnosti, vzgojeno mora biti po jasnih in trdnih načelih, ki se ne zrušijo ob prvem navalu sovražne usode. Samo narodi, v katerih je razvito bogato idejno življenje, znajo klubovati in so zasajeni trdno v svojo zemljo. Narodi brez idej in načel so kakor lesena hiša, ki se podere ob prvem sunku in se spremeni v podrtijo.

Naš največji narodni sovražnik je brezidejnost in breznačelnost.

Pozivamo vse člane kmetskih in delavskih zvez, naj se vržejo na živo agitacijo za »Rdeče knjige«, ki morajo postati najmočnejše idejno orožje naše organizacije v boju za duševno osvoboditev delovnih množic.

Iz vzgojnega dela »Rdečih knjig« naj zraste in dozori nov rod, krepak in zaveden, poln vere v moč svojih idej in v pravico, ki mora zmagati.

Kaj se godi po svetu?

Politične razmere v Jugoslaviji se čudno zapletajo. Človek strmi in ne ve, kako bi sodil o dogodkih, ki se vrše onkraj meje.

Radič je pri zadnjih volitvah v narodno skupščino občutil vso težo železne pesti Svetozarja Pribičevića. Vlada mu je razpustila stranko, zatrla vse njegovo časopisje, zabranila njegovim pristašem vsak sestanek in sleherno volivno agitacijo, vtaknila v ječo njega in voditelje njegove stranke, postavila je z eno besedo mogočno gibanje hrvatskih kmetov pod izjemno stanje. Kakor priznava, jo vladni pristaši sami, pribičevci niso ravnali za časa volivne borbe z radičevci ravno z mehкими rokavicami...

Prvo ponižanje.

Po vsem tem, kar se je zgodilo v dobi volitev, je vsak človek z zdravimi možgani pričakoval, da bodo izvoljeni radičevci v belgrajskem parlamentu burno protestirali in šli v borbi proti Pašič - Pribičevićevi vladni prav do konca. Nekateri so se celo bali, da se Hrvatje umaknejo zopet v Zagreb. Kdor je opazoval štiriletno grmenje Radičeve stranke, njene divje napade na Pašiča, njene revolucionarne proteste proti centralizmu, ni mogel pričakovati od radičevcev drugega nego najostrejšo opozicijo proti vladni večini.

Mesto tega se je izvršil prevrat, ki je zmečel ne le jugoslovansko javnost, temveč celo sosedne države.

Pavle Radič se je v imenu zaprtega Štefana in celokupne stranke začel opravičevati pred Pašičem in Pribičevićem, prekladal je program hrvatskega kmečkega gibanja, zatajil republiko, priznal centralistično ustavo, priznal kralja in prosil odpuščanja tiste, ki so jih topli, jim vzeli vse, kar so imeli, ter jim spravili v zapor še voditelje.

V zgodovini jugoslovanske politike se ni nobena stranka še tako ponižala pred svojimi nasprotniki, kakor je storil to Radič.

Ko je Pavle Radič imel v belgrajskem parlamentu zgodovinski govor, s katerim je zatajil ideje in preteklost svoje stranke in prosil milost nasprotnike, tedaj se je mnogim poslancem iz Pribičevićeve skupine moč resnično zasmilil. Praviijo, da je bilo žalostno gledati ta prizor samoponiževanja. To je bil

moralni polom Radičevega gibanja.

Pribičević in Pašič sta zagrozila, da vničita Radičeve mandate. Da bi rešili svoje poslanske sedeže in obvarovali Radiča pred kazenskim procesom, so preklicali vse, kar so dotodaj razglašali za resnico in se tako ugonobili.

Prišla je ura, ko so se maščevale vse napake in zablode ter vsa lahkomišelnost Štefana Radiča.

Štefan Radič je pred meseci bahato izjavil, da so Slovenci politično manj razviti ko Hrvatje in da je gibanje hrvatskih kmetov neprimerno naprednejše; danes je pa dokazal z dejanji, da je bila njegova stranka najbolj nezrela stranka v državi.

Ko bi bila Radičeva stranka politično zrela, bi bila podala današnje izjave lansko leto meseca julija, ko so bili še Davidovič, Korošec, Spaho in Radič na vladnem krmilu in se je kralj obotavljal, ali naj imenuje za ministre tudi par radičevcev. Ko bi bil Radič izjavil tedaj samo polovico tega, kar je danes, bi bili šli njegovi ljudje v vlado, postali bi bili skupno

z Davidovičem in Korošcem gospodarji države in sedeli še danes v vladnih palačah v Beogradu, mesto da sedijo v zagrebških ječah.

Zanj ni več rešitve.

Tedaj bi se Radičeve izjave ne bile zdele nikako ponižanje ali sramota, temveč trezna politika zrelega moža, ki se zaveda svoje zgodovinske odgovornosti.

Uspehi bi bili tedaj veliki: kralj bi bil imenoval radičevske ministre in Davidovičeva vlada, ki je imela večino v narodu in parlamentu, bi bila izvedla tudi volitve in prav gotovo bi bila zmagala. Saj je današnja opozicija dobila kljub vsem Radičevim napakam v zadnji volivni borbi večino glasov. Vlada Davidoviča, Korošca in Radiča bi si bila zagotovila dolgo življenje in bi bila preuredila državo, tako da bi bili v njej zadovoljni tudi Hrvati in Slovenci.

Mesto tega je napredni in zreli Radič začel lahkomišelnost udrihati po kralju in vojski, upropastil tako vlado Davidoviča in dal svojim najhujšim nasprotnikom, Pribičeviću in Pašiču oblast v roke. Spletel je sam bič, s katerim sedaj bijejo njegovo stranko. Radičeva zgodovinska vloga kot voditelja vsega hrvatskega naroda je s tem končana.

Preiskovalna komisija.

Njegovi nasprotniki so trdi in nadaljujejo brez usmiljenja borbo, ki so jo začeli. Radiču ni mnogo pomagalo, da je prosil usmiljenje. Vlada večina je potrdila sicer večino Radičevih poslancev, Radiča samega pa ne in ga drži še nadalje v ječi. Ravnotako sede še v ječi drugi radičevski voditelji. Izvoljena je bila posebna parlamentarna komisija, ki se je odpeljala v Zagreb, da preišče grehe Radiča in predlaga nato narodni skupščini, ali naj se potrdijo še ostali radičevski mandati ali ne. Ta komisija se je spremenila v pristno sodišče, pred katerim se mora zagovarjati in prati Radič s svojimi tovariši. V njej imajo glavno besedo radikalcji in samostojni demokratje, torej ljudje, katere je Radič najbolj sovražil in proti katerim se je najbolj ogorčeno in ljuto borila njegova stranka.

Čaša ponižanje je polna.

Slučaj je nanesel, da je predsednik preiskovalne komisije bivši radičalni minister dr. Laza Markovič. To je isti mož, proti kateremu je današnji opozicionalni blok vložil obtožbo radi poneverbe državnega denarja. Za časa Davidovičeve vlade so bili postavljeni pod obtožbo različni radikalski ministri, češ da so izrabljali oblast za svoje žepce in posebno Radič je burno zahteval, da morajo v zapor, češ da so navadni sleparji. »Ko bodo goljufi pod ključem, šele tedaj nastane v državi red.« Tako je

govoril tedaj Radič. Eden izmed glavnih obtožencev je bil dr. Laza Markovič, sedanjí predsednik preiskovalne komisije.

Največje ponižanje, katerega je mogla doživeti Radičeva stranka, je to, da je ravno dr. Markovič vrhovni sodnik, ki odloča o usodi radičevcev. Pred preiskovalno komisijo, kateri predseduje Markovič, so bili zaslišani dr. Maček, Pavle Radič, dr. Horvat in cela vrsta drugih voditeljev. Zagovarjati so se morali radi kmečke internacionale, radi republikanstva, radi agitacije proti militarizmu itd.

Dr. Laza Markovič je podal o poteku preiskave izjave, ki morajo pogratati od ponižanja kri v glavo vsakemu radičevcu, ako ima še kaj ponosa v sebi. »Študij sodnijskih spisov,« je rekel Markovič, »je končan. Mi smo pregledali vse, kar je važno. Naše delo je še vedno v dobi preiskave.«

Na vprašanje, ali bo tudi Stjepan Radič zaslišan, je Laza Markovič odgovoril: »Tega ne vem. Če bo potrebno, bo zaslišan.«

Če bo potrebno, bo zaslišan! Te besede iz ust drja Markoviča bi morale žgati kakor žerjavica v srcu vseh radičevcev.

Pojedina v Prpičevi palači.

Tako bi sodil vsak zdrav človek. Toda pri radičevcih so vsa pravila človeškega značaja prevržena. Globoko ponižanje njihove stranke, ki je tuji občutijo, kakor kaže njih ne bega posebno. Nasprotno! Radičevci so povabili člane preiskovalne komisije, med njimi seveda tudi Markoviča, na sijajno pojedino v Prpičevu palačo, ki je sedež Hrvatske kmečke stranke. Med tem ko je sedel Radič in drugi hrvatski voditelji v ječi, so njegovi somišljeniki jedli in pili in si nazdravljali s političnimi nasprotniki, to se pravi s prav istimi ljudmi, ki so stranko razpustili in ki sedaj sodijo kot sodniki o njenih političnih dejanjih. Človeška domišljija bi si bila težko predstavljala to, kar so radičevci v resnici pred vsem svetom vprizorili.

Ni torej nobeno čudo, da začneja Hrvatska kmečka stranka nazadovati. Njena moč bo morala nujno med ljudstvom propasti. Zato skrbijo, kakor smo videli, radičevci sami in pomagajo jim pri tem prav korenito radikali in Pribičević.

Radičevi nasprotniki niso neumni ljudje. Ugoden položaj izrabljajo z vso energijo in doslednostjo. Sedaj ko so spoznali do dna ves pogum in ponos in vso trdno značajnost naprednega Radiča, ga hočejo ukloniti do tal in poskusili bodo zlomiti njegovo stranko.

Ako se jim to posreči, ne bo nastala iz tega nikaka škoda za državo, temveč le korist, kajti samo resne, zrele in značajne stranke so koristne in imajo pravico do obstanka.

DNEVNE VESTI.

Kaj pišejo Italijani o Besednjakovem govoru.

Goriški tednik »L'isonzo«, ki je zelo blizu tušistovski stranki, je priobčil v svoji zadnji številki na prvi strani obširen članek o gospodarskem govoru poslanca Besednjaka, ki je bil izšel, kakor smo že poročali, v posebni knjižici v italijanskem jeziku. »L'isonzo« prinaša glavno vsebino govora in izreka nato nastopno sodbo:

»Govor poslanca Besednjaka podaja v res jedrnatem in jasnem pregledu vse vzroke gospodarske zmede, ki se je pojavila po vojni v naši pokrajini. Gospodarska kriza današnjih dni in, kakor smo jo občutili v najbolj težkih časih, je tlačila in tlačila vse Primorce brez razlike: Italijane in Slovence. To poudarjamo radi tega, da bi znani topoglavci ne rekli, da dajemo oporo nazorom drugorodca. Poslanec

Besednjak je govoril nepristransko za vse Primorce in poudarjal resnice, ki se dajo prav lahko ugotoviti in jih ni mogoče ovreči. Odkritosrčno bi bili želeli, da bi jih bil kak naš poslanec poudaril z isto natančnostjo in z isto energijo.

Rimsko romanje.

Čas za prijavo je podaljšan. Slovenci! Kdor ima čas, kdor ima sredstva, naj ne zamudi te priložnosti, da obiše zibelko krščanstva, mesto svetega Petra in neštetih svetih mučencev.

Poroka.

V ponedeljek se je poročil urednik »Eдинosti« dr. Lojze Berce iz Dornberga z g.čno Viktorijo Kavčič. Obilo sreče!

Dne 11. t. m. se je poročila pri Mariji Pomagaj na Brezjah gospodična Jelica Franko, iz znane in čislane družine dr. Frankotove, z gospodom dr. Mis Frantom, zdravnikom v splošni deželni bolnici v Ljubljani. Poročil ju je gosp. Silvin Sardenko (dr. Mrhar). Mlademu paru želimo obilo sreče.

Nepričakovane smrti

je umrl g. *Jožef Hren*, kaplan v Podmelcu in upravitelj vikarijata na Grahovem. V petek je še opravljal službo, v soboto zjutraj je prišel po noči polni bolečin (žolčni kameni) — v Gorico k zdravniku in šel od tam v bolnišnico na Studenec. Spočetka mu je nekam odleglo. Toda kmalu popoldne se je onesvestil in ob 3½ uri je umrl, zadet od kapi na možganih. — Pokojnik je bil rojen v Cerknici na Notranjskem in komaj 36 let star. Duhovnik je bil od leta 1916. Služboval je v Podbrdu, med vojno je bil tudi vojaški kurat, v Podmelcu in je dvakrat oskrboval Grahovo. Bil je tih, skromen in postrežljiv. Rojen Jugoslovan je prosil za ital. državljanstvo. Prošnja je bila zavrnjena, a je rekuriral. Rekurs je rešila smrt... Danes zjutraj ob 7. uri so ga odpeljali domov v ljubljeno Cerknico. Jože, hvala Ti za vse, kar si dobrega storil našemu trpečemu ljudstvu! Povrni Ti Bog z večnim življenjem! Počivaj sladko v zemlji domači! Sorodnikom, zlasti potrti materi, naše iskreno sožalje!

Rdeča knjiga.

Kmetstvo - delavska zveza je pričela izdajati poljudno pisane rdeče knjižice o najvažnejših vprašanjih, ki zanimajo vsakega našega človeka. Prvi zvezek »rdečih knjig« je že izšel. V njem popisuje Janko Kralj pod naslovom »Boji majhnega naroda« preganjanje in trpljenje irskega naroda. V uvodu pravi: »Irski narod

je postal luč, ki sveti vsem tlačnim ljudstvom sveta in jim kaže pravo pot, ki vodi do pravice.«

Cena zvezkom je tako nizka, da si jih lahko vsak kupi.

Majska številka

„Našega čolniča.“

izide v soboto. Vsled tehničnih ovir v tiskarni se je list nekoliko zakasnil. Bo pa vsebina tem lepša! Zlasti pomemben je opis prvokrščanske občine, kjer nam pisatelj živo predočuje življenje in trpljenje naših prvih bratov. Opozarjamo društva tudi na nove odredbe glede prireditev. List krasi mnogo prelepih slik. Iz društvenih poročil odseva živahno delo, kakoršnega more izkazati le organizacija, ki temelji v ljudstvu in razpolaga z navdušenimi delavci.

„Naša založba“

je izdala mladinske igre pod naslovom »Bedak Pavlek«. Brošura obsega na 104 straneh uvodno pesem, pet iger ter štiri pesmice z notami. Igre so kar najboljše, spisal jih je pisatelj France Bevk, glasbene točke je zložil Vinko Vodopivec. Šole, zavodi in društva, ki prirejajo mladinske igre, morajo knjigo imeti. Na Primorskem se knjige prodajajo po pet lir v Gorici v Katoliški knjigarni in v Narodni knjigarni ter v Štokovi knjigarni v Trstu.

V samih naslovih.

V uradnem listu je izšel seznam, koliko odlikovanj je na razpolago vsako leto. Vsako leto se lahko podeli 6 osebam red sv. Mavricija in Lazarja prve stopnje; druge 27; tretje (komendatorji) 96; četrte (častniki) 243; vitezov je pa lahko kar 642. Pri redu italijanske krone je pa tako-le: prve stopnje je na razpolago 21 odlikovanj; druge 121; za komendatorje 700; za častnike 1361; za viteze je pripravljenih kar čez 6000. Ni čuda potem, da je postal »vitez« n. pr. gostilničar, ki je pripravil ministru na nekem izletu dobro južino.

Slovesen prihod predsednika Hindenburga.

V ponedeljek 11. t. m. popoldne so v Berlinu sprejeli z vsemi častmi novega državnega predsednika Hindenburga. Preko milijon ljudi se je zvrstilo od kolodvora do vladne palače. Stare pruske uniforme in odlikovanja so se svetila kot nekaj ob Viljemovih prihodih. Bilo je pravo nasprotje s skromnim nastopanjem prejšnjega državnega predsednika Eberta. Komunisti so se pripravljali na protidemonstracije, a jih je že prej policija zadržala. V torek 12. t. m. je Hindenburg prisegel in prevzel svoje posle.

Obsodba bolgarskih atentorjev.

Sofijsko sodišče je obsodilo na smrt sedem komunistov, ki so pripravili grozni napad na cerkev sv. Nedelje v Sofiji. Imajo le tri dni odloga, da se pritožijo proti razsodbi.

Skrivnostni minister.

Bolgarski zunanji minister Kalfov potuje po vseh važnih evropskih glavnih mestih. Kje je njegov cilj, pa nihče ne ve. Pravijo, da krpa skupaj protikomunistični blok. Drugi trde pa, da ima njegovo potovanje vse važnejše namene.

Greben jim rase.

Nemško - nacionalni listi so sedaj po Hindenburgovi zmagi že pričeli zahtevati od vlade, naj se zgane in zahteva popravo državnih meja zlasti nasproti Poljski. So zelo samozavestni in upajo, da se bo to zgodilo že pri prihodnjih pogajanjih glede jamstvenih določb napram zaveznikom. Se že čutijo močne, odkar jim vlada Viljemova senca.

„Proletarec“ Trockij.

Bivši boljševiški vojni komisar Lev Trockij je kupil v San Remu pri Genovi razkošno vilo, kjer se je vršila mirovna konferenca. Naši komunisti pa bodo »farbali« naše ljudstvo, da imajo pod boljševiki vsi enako.

Zopet ena zveza.

Poljska in Češka se bosta združili v vojaško zvezo. Prva bo pomagala Čehom proti zvezi Nemčije z Avstrijo, Češka pa Poljski, če bi slednji hoteli vzeti Šlezijo ali Gdansko. Tako trdne so torej mirovne pogodbe, da se mora za vsako besedo v njih svetlikati bajonet.

Kralj — odlikovan.

Na predlog bivših bojevnikov bo podelilo vojno ministerstvo kralju ob petindvajsetletnici njegovega vladanja zlato hrabrostno svetinjo. Bo pa samo pozlačena, ker hočejo, da bi bila iz bronca vzete iz sovražnikom zaplenjenega orožja.

Nemške žrtve v svetovni vojni.

Preko 13 milijonov Nemcev se je bojevalo v zadnji svetovni vojni. Vsak 7 Nemec je bil v strelskih jarkih. Od teh jih je padlo 1.808.555, ranjenih pa je bilo 4.246.779. Svetovna vojna je trajala 1623 dni; vsak dan je Nemčija izgubila 1114 mrtvih in 2616 ranjenih. Vsako uro pa 46 mrtvih in 109 ranjenih. In vse to za mrtvo staro slavo.

Veselica v postojnski jami.

Na binkoštno nedeljo, 31. maja, se bo vršila že sto let običajna velika ljudska veselica v svetovnoznamenju postojnski jami. Pri tej priliki se bo izvajala po klasičnem sporedu umetniška sinfonična prireditev v jamski

Večkrat obsojeni na smrt.

Na drugem mestu poročamo, da je bolgarsko vojaško sodišče obsodilo 7 komunistov, obdolženih atentata na katedralo sv. Nedelje, na smrt. Trije izmed sedmorice so kazni že prestali: usmrčeni so bili, ko so jih hoteli aretirati. Dalje je zanimivo, da so posamezni obtoženci bili večkrat obsojeni na smrt. Sodišče je namreč vsak zločin obravnavalo in presoajalo posebej. Tako je prišlo, da je bil vsak obtoženec večkrat obsojen. Naj navedemo par primerov:

Granciarov, katerega je policija že ubila, je bil spoznan za krivega raznih zločinov in obsojen na 15 let zapor, pol milijona levov (približno 90 mil. lir) globe, prvič na smrt in drugič na smrt na vešalih na javnem trgu. (Javno usmrčenje na vešalih je po bolgarskem zakonu določeno za roparje.)

Nikolaj Petrini, ki je tudi že mrtev, je bil obsojen kar trikrat na smrt. Ravnotako Dimitrov, kateremu se je po posrečilo zbežati. Tudi na smrt obsojenemu Adijevu je uspelo pobegniti.

Zgróžiti se mora človek, če pomisli, da vse krvave žrtve, ki so padle v zadnjih letih na Bolgarskem, ne oznanjajo za to nesrečno deželo boljših dni, temveč sam oše poglabljajo smrtno sovraštvo med posa-

koncertni dvorani. Ta dan bo vozilo osem posebnih vlakov: iz Trsta dva, iz Gorice, Benetk, Vidma, Pulja, Reke in Rovinja. Za te vlake je dovolilo prometno ministerstvo znižano ceno za 40%. Ta znižana vožnja velja tudi za vse druge osebne vlake postaj v Postojno v času od 15. maja do 15. junija t. l.

Listi podraženi.

Ker so se cene papirju zadnje čase zelo zvišale, je sklenila zveza časniških izdajateljev, da se podražijo časniki od 20 stot. na 25. To naj velja že od 10. t. m. dalje. Socialistično časopisje pa ta sklep strastno napada, češ, cene papirju naj kapitalisti znižajo ne pa zvišati cene časnikov, ki jih mora dandanes vsakdo že brati. Mi se s tem popolnoma strinjamo.

Koliko bo zaslužka?

Nek odvetnik iz Palerma je vložil na državno pravdništvu v Rimu obtožbo proti vsem opozicionalnim poslancem. Sklicuje se na paragraf 181. kaz. zakonika, ki določa posebne kazni za vse uradne osebe, ki bi zanemarjale svoje dolžnosti. Obtožnica pravi, da opozicionalni poslanci ne opravljajo svoje poslanske dolžnosti, torej spadajo pod paragraf. Brihtni odvetnik bi moral pod obtožnico še zapisati: Po naročilu tega in tega za toliko in toliko.

Tečaj za cepljenje trt v zeleno v Gorici.

V ponedeljek in torek 18. in 19. maja priredi oddelek za sadjerejo in trtorejo goriškega urada za kmetijski potovalni pouk v deželni trtnici v Gorici, via Trieste, javen teoretično praktični tečaj za cepljenje trt v zeleno. Tečaj prične v zgoraj navedenih dneh ob 9. uri predpoldne in je pristopen vsem kmetovalcem.

„Gre sem, gre tja“.

Predno je začel gospod Cankov prelivati kri v Bolgariji, je bil v zelo dobrih stikih z vlado v Beogradu. Ko pa je izzval umore, je iskal krivce. Dolžil je Jugoslavijo, da je pomagala komunistom in zemljoradnikom, 6. t. m. pa je isti gospod Cankov poslal svojega zunanjšega ministra Kalfova v Beograd, da pridobi Jugoslavijo za enotno fronto proti komunistom, ki jim je baie prej pomagala.

Modna norost.

V Parizu so si izmislili nekaj novega. Zenska obleka, ki mora imeti dosti gub, nosi ob robu prav take in tako široke čipke kot jih vidimo na mašnih srajcah. Okrog vratu si denojo še debelo verižico s križem; klobuk je pa podoben škofovi kapi. Zdaj pa si predstavljajte pariško damo!

To in ono.

Ruski meč.

Dandanes je, žal, le tako, da pomenita v še tako kulturni državi meč in pest več kot pravica. Tudi v sovjetski Rusiji, ki bi naj bila vzor demokracije ni nič drugače. Pa naj se trudijo naši komunisti, kolikor jim drago, — ruski vsaj molčijo — da bi dokazali, kakšen raj je v Rusiji, je vendarle gotovo, da se je sovjetska država porodila v naši dobi in nosi še vedno na sebi njene znake. Tudi pri boljševikih je prav zaprav oblast v rokah le nekaterih močnih revolucionarjev, med temi posebno v rokah vojnega ministra Frunzea. Zlasti, ker je Ruska revolucija delo obožene pesti.

Iz motne dobe prvih nasprotnikov carizma, iz dobe Lvova in Kerenskega, sta se izvili dve mogočni postavi in se postavili na krmilo boljševiške Rusije. To sta bila Ljening in Trockij. Oba skoro neomejana samosilnika. Prvi je umrl. »Rdeči general« je pa podlegel spletkam svojih tovarišev. Prišli so do moči Rykov, Stalni, Kamenev, Kalinin in že omenjeni Trockijev naslednik Frunze.

Ta je pravi tip človeka, ki ga je splavila kri revolucije na prva mesta,

kot se je že to zgodilo z Napoleonovi maršali, ki so se povzpeli od priprostitih grenadirjev do vojskovodij. Fremze, sin nemških staršev v Besarabij, je po končani srednji šoli šel v Petrograd na tehniko. Od tu so ga spodali, ker se je udeležil neke bune. Šel je l. 1905. v Moskvo, zopet vodil neko delavsko vstajo, komaj ušel preganjavcem in šel za delavca v tekstilno tovarno. Tu je ustanovil revolucionarni odsek, obsojen zato na smrt, a pomiloščen na 10 letno ječo. L. 1915. uide iz ječe in začne z boljševiško propagando med vojaštvom. V marčni revoluciji l. 1917. se že bori proti generalu Kornilovu.

Po boljševiški revoluciji novembra l. 1917. začne svojo vojaško pot. Boljševiki so ga večkrat postavili na čelo svojih čet proti belim gardistom. Povsod je uveljavil svoje vojaške zmožnosti. Kamor je prišel je s svojim tovarišem generalom kavalerije Budjeunimjem zmagal protirevolucionarje. Tako je spomladi lanskega leta postal Trockijev namestnik in 28. januarja letošnjega leta pa njegov naslednik. Danes ima ta »ruski meč« že skoro največjo oblast v Rusiji, ker ima vedno njegov tovariš Budjeunim osedlane svoje konjeniške polke, da lahko vsak hip pojezdi na stran Frunzea, ki je s sabljo v roki postal prvi mož med Rusi.

meznimi strankami in kličejo k novi osveti in novim bratomornim bojem. Uboga bratska zemlja!

Robinzon.

Za svojih mladih dni je skoro vsakdo že bral znamenito povest o Robinzonu. Malokdo pa ve, da je tak mož res živel in na resničnem otoku sredi prostranega morja. 536 kilometrov od čilenske obale v južni Ameriki leži sredi Tihega oceana otočje Juan Fernandez; glavni otok je ves v zelenju tropičnega rastlinstva. Ta otok je odkril l. 1574. Juan Fernandez, ki je s Španci in Portugalci odkrival južno Ameriko. Kmalu je ta otok postal zavetišče slovitih morskih roparjev. L. 1704 je plula tod mimo angleška jadernica »Cinq Ports«; na krovu izbruhne upor pod kolovodjem Skotom Alexandrom Selkirkom. Ko kapitan upor zatrel, izpostavi Selkirka na tem samotnem otoku in mu da eno puško, rog smodnika, nekaj tobaka, sekiro, nož, kotel in sv. pismo. Izpostavljeni mornar je na zapuščnem otoku bival celih 5 let; odvadil se je celo govorice. Končno ga je le rešil angleški trojambornik »Duc«. Selkirk je pripovedoval svoje znamenite zgodbe pisatelju Danijelu Defoe-u in ta je spisal l. 1719. svojega »Robinzona Crusoe«, ki ga še danes mladina kar požira.

Kraljevske priče.

Sodišče v Viareggiu v Italiji je za neko obravnavo pozvalo kot priče bivšo avstrijsko cesarico Zito in bolgarskega carja Borisa. Pri obravnavi bo gotovo dosti »zija!«.

Nesrečno darilo.

Desetletna hčerka je svojemu očetu, uradniku v Parizu, poklonila za god škatljo cigaret. Po obedu je vzela oče svojo ljubljeno na sprehod. Spomina si prižge eno darovanih cigaret. Nakrat se zasliši pok in ognjen plamen ovije očetu glavo. Nezavesten se zgrudi na tla; na dekličino vpitje se prihiteli ljudje in spravili nesrečnega v bolnišnico. V cigareti je bila neza v bolnišnico. V cigareti je bila eksplozivna snov. Policija zdej preiskuje, kaj je s tem slučajem.

Pobegnil je od doma

27. aprila 15 letni Kovačič Josip iz Pevme št. 249. Oblečen je vsakdanje; nosi bele platnene hlače, jopič iz ponošenega vojaškega blaga in črno kapico. Na levem licu ima majhno znamenje. Kdor bi kaj o njem vedel, naj sporoči njegovi materi na naslov: Kovačič Antonija, Pevma 249. Stroški se mu vrnejo.

Mestne novice.

* *Osebna vest.* Na visoki šoli za trgovino v Turinu je položil doktorski izpit goriški častnikar g. Lucijan Persoglia, nečak tržaškega škofa dr. ja Fogarja. Stanovskemu tovarišu naše častitke!

* *Električna centrala v Solkanu.* Svoječasno se je ustanovila v Gorici »Juljska vodno - električna družba« z namenom, da zgradi na Soči v Solkanu veliko električno centralo. Ker je imela goriška občina večino delnic te družbe v svojih rokah, je hotela skrbeti v prvi vrsti tudi za Gorico. Iz centrale naj bi dobivala mestna podjetja po nizki ceni električni tok in ga po razmeroma ugodnih pogojih oddajala odjemalcem. Centrala naj bi skrbela tudi za povzdig obrti in industrije ter imela na razpolago toliko električne moči, da bi se lahko privabila oziroma ustanovila nova večja podjetja. V zadnjem času se je pa znana tvrdka Brunner v Podgori začela zanimati za to električno napravo in so pogajanja med zgoraj imenovano družbo in Brunnerjem baje že zaključena. Po teh vesteh bo električno centralo v Solkanu zgradila tvrdka Brunner. Bo baje štirikrat večja kot ona katero je nameravala postaviti »Juljska vodno - električna družba«. Na pomanjkanje električnega toka zato ni misliti, čeprav bo Brunner rabil veliko moči za svoja podjetja v Podgori. Tudi glede cen električnega toka za Gorico so se dosegli baje zadovoljivi pogoji.

Vojak - obsojen na smrt.

Vojaško sodišče v Trstu je te dni obsodilo na smrt častniškega pravnika Hebata, doma iz Gorice, ker je dezertiral. Ustreljen bo v hrbet. Obsojenec je bil pa tako previden, da je pravočasno pobegnil in ga še niso našli.

Darovi.

Za Slovensko sirotišče: Ob priliki poroke hčerke Jelice daruje gospa dr. Frankova 100 L. Srčna hvala in Bog blagoslovi na mnoga leta!

Zgubljeno.

Našla se je svota denarja v tujih bankovcih. Kdor jo je izgubil, naj se zgleda pri mestni blagajni na goriškem županstvu.

Tržne cene v Gorici.

Šparglji kg L 2.40—2.60; korenje L 0.30—1.—; čebula L 1.40—1.80; fižol L 2.20—2.40; koks L 3.0—3.20; solata L 0.60—1.—; krompir L 0.30 do 0.90; grah L 3.0—3.60; radič L 0.50—2.—; špinača L 1.0—1.20; vrzote L 1.20—1.40; limonj kos L 0.10 do 0.15; jabolka kg L 2.0—3.20; maslo L 14—16; mleko liter L 1.0—1.20; med kg L 8—10; jajca kos L 0.40 do 0.50.

Kaj je novega na deželi?

Podgora.

Kakor vidimo je le premalo poudarjanja po izobrazbi in delu v družtvih. »Barjarji« in harmonike še vedno vlečejo. To se je videlo lepo preteklo nedeljo v Podgori. Nekaki ljudje, ki »cebajo balu« so priredili na svojem prostoru ples. Razume se, da je drlo staro in mlado in se vrtele, da je človeka kar odnašalo, če je šel mimo po cesti, taka sapa je pihala od plesočih parov. Fantje in dekleta, ali res ni druge zabave kot to neumno vrtenje? In da greste še tja, kjer vas poznajo le, če vprašate vstopnico v italijanščini. Oklenite se raje prosvetnih društev, če vam je kaj na tem, da ostanete zvesti načelom naših dedov.

Eden, ki je šel mimo.

Miren.

Slovensko izobraževalno društvo v Mirnu vprizori v nedeljo 17. maja ob 4. uri popoldne mično pravljico igrano v treh dejanjih »K mamici«. Nastopajo palčki, vile, skratie in drugi gozdni in gorski duhovi. Vsa dejanja se bodo vršila v lepi gozdni sceneriji ob luninem svitu. Obeta se nekaj lepega, zato v nedeljo vsi v Miren.

Bilje.

(»Dekle z biseri.«)

Tukajšnje prosvetno društvo priredi na vnebohod dne 21. maja in naslednjo nedeljo dne 24. maja znano in zanimivo igrano: »Dekle z biseri«. Igra se vprizori obkrat ob 4. uri popoldne v dvorani g. Nemca. Pridite v obilnem številu. Nudil se bo vam izreden užitek. Nastopijo rimski in judovski vojaki v pristnih rimskih in judovskih postumih.

Zalošče.

Zaloščanski fantje izrekajo tem potom najsrčneje sožalje cenj. družini g. Budina ob izgubi sina učiteljskega Riharda.

Zaloščanski fantje.

Sedlo.

Dekliška Marijina družba v Sedlu priredi na Kristusov vnebohod in naš cerkveni praznik dne 21. maja t. l. ob 1. uri popoldne javno dramatično veselico z raznovrstnimi deklamacijami, petjem in podučljivimi igrami. Članice vljudno vabijo domačine in okoličane.

Poče pri Cerknem.

Že pred časom smo pisali, da so 9. aprila ponoči odpeljali cigani iz hleva posestnika Ivana Tušarja, št. 29 6 let staro kobilu. Je srednje velikosti, z belo liso na glavi in s črnim repom. Zvedelo se je, da so cigani peljali kobilu do Sezane, kjer so jo hoteli prodati. Sicer so jo skušali že med potjo zamenjati, pa ni šlo, ker so bili brez potnega lista. Kdor bi kaj zvedel o ukradeni kobilu, naj javi na imenovani naslov. Dobi 500 lir nagrade.

Kal nad Kanalom.

V nedeljo, dne 17. t. m., bomo imeli pri nas zopet izvanredno cerkveno slovesnost. Ta dan se bodo na slovesen način blagoslovile nove krasne orglje v naši kuracijski cerkvi. To bode veliko veselje za nas, ker pri nas nismo imeli še nikoli orgelj v cerkvi, da bi nas dvigale s svojimi melodijami proti nebu. Orglje je izdelala tvrdka Ivan Kacin v Gorici. Delo je jako solidno in po cerkvenih predpisih izvršeno. Imajo 12 registrov in so izdelane na mehničnem sistem. Cena je tudi zmerna. Naš vrli skladatelj in kolaudator preč. gosp. Vinko Vodopivec se je jako laskavo izrazil o njih glede solidnosti kakor tudi glede blagoljstva. Te orglje so prve v naši nadškofiji, katere so na novo postavljene v povojni dobi. Torej vsa čast in priznanje naprednim Kaljanom! — Naša dolžnost je, da se zahvalimo vsem domačim dobrotnikom, kateri so s svojimi prispevki pripomogli, da smo si nabavili orglje; ob enem gre naša zahvala tudi g. Rihardu Boccadoro, mesarju v

Gorici, kateri je daroval po g. Štefanu Bratužu 50 L v ta namen. Prijatelji lepe cerkvene godbe gotovo pridejo ta dan v Kal, kjer si lahko ogledajo tudi našo novo veličastno cerkev, katera je bila koncem lanskega leta vzpostavljena.

Vipava.

Kat. slov. izob. društvo je gotovim ljudem pravi trn v peti; posebno si brusijo ob njem jezike nekatere žene in njihove hčericice. Sedaj ko ravno nimajo drugega gradiva za klepetanje, so pa začele z opravljanjem posameznih članov in članic. Svetovali bi pa tem osebam, da bi najprvo počistile pred svojim pragom, potem pa naj še za druge skrbe. Kljub vsemu prizadevanju dolgih jezikov, da bi nas osramotili, se mi zavedni člani držimo vztrajno svoje poti in ne odnehamo. Obrekovalcem pa bo že prešlo njih klevetanje.

Idersko.

»Bralno društvo« so tem potom iskreno zahvaljuje vsem tistim, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da je prireditev dne 3 t. m. tako dobro uspela. Posebno se še zahvaljujemo g. Uršiču Ivanu za prostor. Istotako se zahvaljujemo g. Petriču Andreju ter gospici Mariji Matevc ter vsem tistim, ki so nam radevolje posodili material za oder. Iskrena zahvala tudi vsem tistim, ki so prihiteli od blizu in daleč ter se udeležili naše prireditve. Želimo, da bi nas še nadalje podpirali!

Odbor.

Črni vrh nad Idrijo.

Naj zve svet od časa do časa, kaj se godi pod zvonom sv. Jošta. — Letos je razsajala med našimi otroci nalezljiva bolezen: otroška hripa. Skoraj vse hiše je obiskala, zato se je moral šolski pouk dvakrat prekiniti, najpej za dva tedna in potem še za skoro šest tednov. Bilo je 19 smrtnih slučajev, med katerimi je bilo 6 pridnih in nadarjenih šolarjev, ostali še niso dosegli 6. leta. V 3. družinah je smrt pobrala po dva otroka. Bilo je v resnici pretresljivo, da je neizprosna smrt tako neusmiljeno žela ravno med mladino, ki je naš up in naša bodočnost. Sedaj je bolezen ponehala in šolski pouk se od 6. maja zopet redno vrši. — Vas Lome je postavila svojim med svetovno vojno na bojnem polju padlim vojakom spomenik v obliki lične kapelice, posvečene žalostni M. B. Prvo majniško nedeljo se je izvršil blagoslov kipa in kapelice. Lepi kip so fantje — bivši vojaki — prenesli v procesiji iz župne cerkve do kapelice. Ob kapeici v gozdu se je nabralo mnogo ljudstva. Bil je tamkaj spominski govor padlim vojakom, moški zbor iz Črnege vrha pa je pod vodstvom g. nadučitelja zapel tri v srce segajoče nagrobnice. Mimogrede bodi omenjeno, da je moški zbor številen in ima dobre moči. Gotovo je, da bi tak zbor zelo povišal svečanost službe božje, zato bi ga v cerkvi z veseljem pozdravili. Ob tej priliki bodi še to omenjeno, da je iz naše občine na bojnem polju padlo 51 vojakov. Lepo bi bilo, ako dobe še ti primeren spomenik, ki naj govori poznim rodovom o izgubah in žrtvah naše občine v svetovni vojni. Morda bi se

v ta namen priredila že stoječa kapela, ki pa je v sedanjem stanju domačinom in tujcem bolj v spodtiko nego v versko izpodbudo? — Leta 1920. v avgustu je odšel z doma samski Jakob Bajec, hišnik na Trahat. Koncem aprila l. l. pa so našli ostanke njegovih kosti v gozdu. Domneva se, da se je nesrečnik v zmedenosti obesil. Bile so njegove kosti vsled tega cerkveno pokopane. — Naš Javornik in Špik še nista zelena, bosta pa kmalu. Tedaj nam bodo Vipavci poslali sladkih češenj, a mi in naši letoviščarji, ki nas bodo kmalu posetili, bomo gledali češnjo šele v njeni beli obleki. Le ponosne lipe sredi vasi letos ne bomo gledali v njeni košati in duhteči odeji...

Sveto pri Komnu.

Na dopis v »Edinosti« od 5. majnika odgovarjamo sledeče: Našega društva nam ni prišel nihče ustanavljati ne iz Gorice ne iz Komna; mi smo si društvo sami ustanovili; šele 2½ meseca po ustanovitvi je na naše vabilo prišel iz Gorice predavatelj. Pač pa je resnica, da vi niste mogli sami ustanoviti društva, ampak ga je prišel ustanoviti g. Jelinčič, če se sam ni vsiljeval, kakor se to drugod dogaja. Ko smo ustanavljali društvo, smo poklicali vse fante, da povejo, ali so zadovoljni z društvom ali ne; kar jih je bilo zadovoljnih, so se vpisali. Mi nikakor ne želimo, da bi vaše društvo razpadlo; kako neki, saj nas močno veseli, da pridno prebirate knjige naše Mohorjeve družbe. Kar pa se tiče pameti, je gotovo, da je vi ne boste iskali pri »Prosvetni zvezi«, ker jo iščete — razen par izjem — skoro vedno v vinu. Kar pa se tiče predavatelja »Prosvetne zveze«, stoji resnica, da je gospod predavatelj prišel samo predavat in da sploh ni nikomur odgovarjal; pač pa je resnica, da se je župan nepovabljen prišel kregat, toda ne z odposlancem, ampak le zato, da je očital Governovim, da ne podpirajo njegovih podjetij, gostilne, mline, mlatilnice in mesnice. Popolnoma pa je izmišljeno, da si je vzel predavatelj orožnike v spremstvo; res pa je, da so orožniki šli h Governovim kot znanci iz gostilne v njih hišo; ž njimi pa ni imel predavatelj ne opravila ne stika. Zato je vaše vpitje o strahu izmišljeno, kakor je tudi vaša »kruta žalitev« in vaša jeza samo ponarejena.

Ko pa boste drugič pisali o sporih pri nas, vas opozarjamo, gospod komenski dopisnik iz Svetega, da je »Prosvetna zveza« krepko delovala v času, ko o »Zvezi prosvetnih društev« ni bilo ne sluha ne duha, in da smo ustanovili mi februarja društvo, dočim ste se vi prebudili šele aprila in s tem v vasi naredili razkol.

Iz Cerkljanskih hribov.

Fantom — novincem v slovo!

Iz Cerkljanskih hribov nam pišejo: Zopet živimo v dnevih, ko odhajajo naši fantje - novinci k vojakom. Njihova pot jih pelje v daljne, nepoznane kraje. Naravno je, da jim želimo pred odhodom še nekoliko veselih ur in pristrčne zabave med svojci, prijatelji in znanci. Svetujemo jim pa odkritosrčno, da naj tega veselja ne iščejo v popivanju in plesih. To ne priča o dobri in plemeniti vzgoji, temveč samo kvari in slabi telo. Vi, njihovi prijatelji, ne nudite

ZAHVALA

Povodom smrti in pogreba naše preljubljene soproge, mame in stare mamice

JOŽEFE ČERNUTA

izrekamo svojo prisrčno zahvalo vsem onim, ki so nas za časa dolge bolezni pok. tolažili. Posebno prisrčno se zahvaljujemo vsem mnogobrojnim prijateljem in znancem iz Bovca in Soče, ki so pokojnico v tako veličastnem številu spremili na zadnji poti k večnemu počitku.

Naša prisrčna zahvala velja preč. bovskega g. dekanu Klobučarju, soškemu g. župniku Munihu in g. učitelju Uršiču za vzdržanje reda med otroci začasa spreveda, kakor tudi vsem domačinom, ki so od blizu in daleč prihiteli, da s svojo udeležbo pri pogrebu izkažejo pokojnici zadnjo čast. Bog poplačaj vsem skupaj!

Log pod Mangartom. 6. 5. 1925.

Zalujoča družina: Černuta Andrej
gostilničar Sp. Log 8118

jim prilike, da bi se pri slovesu naličevali polni kozarci in morda celo na njihov račun! Kako jim bo tesno pri srcu, ko bodo po vašem voščilu za srečno pot odhajali z bolno glavo in praznim žepom. Pač pa je primerno, da jim priredite prijateljske poslovilne večere. Kjer obstojajo prosvetna društva, naj se vrše ti večeri pod njihovim okriljem. Na teh večerih poslovite se od svojih mladih prijateljev s primernim govorom, dajte jim potrebnih nasvetov, zapojte par domačih in izpijte magari tudi kozarec vina. Vi, fantje - vojaki, ki odhajate v daljne kraje in nepoznana mesta, zavedajte se svojih dolžnosti do rodne grude in materne jezika. Le tako ostanete vredni sinovi svojih očetov. Bog z vami in Bog vas ohrani!

Odalež.

Upanje, da postane društveni oder še kdaj kulturno ognjišče na našem »Olimpu«, je bilo že čisto ugasnilo, a je znova zažarelo. Tisti dolgotrajni molč, ki je visel nad društvom kot težka mora, ni bil tedaj brezbrizno spanje, kakor smo po krivici domnevali, pač pa le nekaj oddih, v katerem je društvo zbiralo in zgoščevalo svoje moči, da jih potem še toliko krepkeje razmahne... Evo vam, prijatelji društva, pot, katero je začrtala naša odborova seja preteklo nedeljo: Izmed dramskega slovesstva si je zbrala prevod ruske drame »Volkovi« in burko »Gostilna pri zlati goski«. Prva je globoko delo, ki v živih barvah slika bedo ruskega ljudstva in ki privabi tudi najbolj hladnokrvnemu gledalcu solzo sočutja v oko. Druga pa je bolj vesela, živahna in nagajiva kakor Pavliha in največjemu mračnežu se ob pogledu nanjo prikrade v srce razigrano razpoloženje.

Nič manj srečno niso izbrane pevске točke. Tu ima prednost predvsem naš Vinko, čigar mehke in melodiozne pesmi so kakor balzam za naše rahločutne duše. Tudi G. Krek se oglasi to pot s svojim sanjavnim »Pogovorom z domom«, katerega motivi so res tako lepi in otožni, da bi se človek razjokal ob njih.

Skratka: Program je prav okusno sestavljen in v celoti mojsterski zaočkrožen. Še malo ljubezni do stvari ter krepke, jeklene volje od strani naših mladih »umetnikov« in šlo bo! Zeleč prav obilo uspeha, vam kličem: Bog z vami!

Opazovalec.

Iz Sv. Mihaela pri Ozeljanu.

Ker je lansko prestopno leto že minilo, smo si mislili, da bo začel zato delati »prestopke« tukajšnji pismonoša z raznašanjem pošte. Naj navedemo par slučajev. Mi pišemo prijateljem vojakom v daljina mesta. Pošto dobijo že v par dneh. Kako je pa kadar oni nam pišejo? Večkrat je osem dni premalo, tako hitro dobimo. Pa še nekaj. »Stražo« tudi neredno dobivamo; včasih kar po dve številki skupaj. Upajmo, da bo pismonoša upošteval te vrstice, če ne pa drugič kaj več.

Idrijske novice.

Naš g. dekan — ostane! Po dolgem težkem pričakovanju se je pretečeni teden raznesla po mestu vesela vest, da je naš splošno priljubljeni preč. g. msgr. Mihael Arko konečno vendar dobil italj. državljanstvo. Velika večina meščanov je sprejela to vest z največjim zadovoljstvom, ker šele sedaj se izpolni želja naša in našega gospoda, da ostane pri nas do groba. Zadnje čase je že kazalo, da nas bo moral na stara leta zapustiti. Zato je v nas tem bolj zakipelo veselje, ko se je zvedelo, da je ta nevarnost odstranjena. Da je pri ljudstvu priljubljen ni čudno, saj je že 28 let v Idriji. Leta 1902. je bil izvoljen za deželnega poslanca mesta Idrije ter kot tak veliko storil za blaginjo Idrije. Kot izurjen glasbenik se ves svoj prosti čas veliko trudi za cerkveno in posvetno glas-

bo. Preveč bi bilo, ako bi hoteli naštevati vsa dobra dela, ki jih je g. msgr. v verskem in posvetnem oziru storil za nas, zato le hvala Bogu, da ostanete med nami. Želimo Vam še mnogo let zdravja in blagoslova božjega. — *Eden v imenu mnogih.*

Nesreča.

Pretečeni teden se je ubil v rudniku Leopold Jurjavčič, rudar, oče številne družine. Padel je 60 m globoko v rov, po katerem se spušča dvigalo. N. v m. p.

Umrla

je žena g. Valentinu Rupniku, oskrbniku mestne ubožnice. Blag ji spomin.

Birmovanje.

Goriški presv. knezonadškoj bo letošnje leto podeljeval zakrament sv. birme v vseh župnijah idrijske dekanije.

Cerkveni koncert. Opozorjamo ponovno, da se bo vršil v nedeljo 17. t. m. v župni cerkvi prvi cerkveni koncert, o čigar programu smo že obširneje poročali.

Pismo naših izseljencev.

Hetonge-Grande v Franciji.

Pošiljamo mnogo pozdravov vsem znancem in prijateljem iz Francije. Tukaj naš je precej Slovencev, skoro še preveč. Tukaj, kjer smo mi, je zelo slabo in ne svetujemo nikomur, da bi prišel sem. — Dal Bog, da bi se mogli mi kmalu rešiti odtod. Zasluži se prav malo; dnevna plača je od 11 do 13 frankov; s kontraktnim delom se tudi ne dobi mnogo več. Toliko pa prav gotovo ne, kot je pisal ing. Dekleva v »Edinosti«. Pa seveda, on ima dobiček od tega, samo da spelje čim več ljudi sem. Svetujemo vsem našim tojakom, naj nikar ne hodijo tu sem. Nihče naj se ne zanaša na kontrakt, ki piše, da zaslužijo tu delavci 20 do 30 frankov. Bili smo tudi pri g. inženirju Deklevi, a ta se sedaj izgovarja, češ, prej je res obljubil našim ljudem delo kot zidarjem, a morajo prej šest mesecev delati v rudniku, potem šele, ko dopolnijo kontrakt, jih bo vzel k delu zunaj! Seveda on ne ve, kako trpinči ljudi s tem svojim ravnanjem. Kdor je pa pozvan na delo od gospoda Dekleve, naj mu piše, da ne gre delat v te rudnike za 13 frankov. Naj gre raje drugam, kjer bo gotovo bolj zadovoljen. Gotovo bode vprašali, zakaj pa ne gremo proč od tod? To pa vam lahko razložimo: kdor se enkrat ustavi tu, dobiva hrano v kantini, potem gre delat v rudnik, ko pa zve čez par dni kako je tukaj, pa ne more več proč, ker nima denarja. Le malokdo prinese s seboj več denarja, kakor ga rabi za pot. Tukaj nas je več takih; nekateri so tu po eden in tudi dva meseca, pa ne morejo odtod. Zaslužijo pa nič. A nekaterih pa še ne pustijo ne, dokler ne izpolnijo svojih 3 do 6 mesecev dela. Toliko za svarilo našim ljudem, da bodo vedeli kako se ravnati; dokler niso gotovi, naj ne hodijo po svetu!

Federl Franc, Borjana p. Kobaridu; Cencič Franc, Robedišče; Frelakar Ivan, Borjana; Cencič Peter, Robedišče; Jožef Pavšir, Robedišče in Fr. Komunjar.

Valuta.

Dne 12. maja si dobil:

za 100 franc. frankov	126.80 do 127.30 Lir
za 100 belg. frankov	122.— do 124.— Lir
za 100 švic. frankov	470.— do 472.— Lir
za 100 češ.-slov. kron	72.— do 72.50 Lir
za 100 dinarjev	39.30 do 39.65 Lir
za 1 šterling	118.10 do 118.30 Lir
za 1 dolar	24.32 do 24.47 Lir
za 1 zlato marko	5.77 do 5.82 Lir
za 100 avst. kron	0.0340 do 0.0348 Lir

Beneške obligacije.

Dne 12. maja: Srednji kurs L. 78.15, v Trstu 77.55; v Milanu 78.75, v Rimu 78.20 L.

POSOJILA NA AMORTIZACIJO V 10—35 LETIH, navadna in agrarna posojila za nakup živine, preskrbam v najkrajšem času. Ravnotako brezobrestna državna posojila na starostno obrabo in priboljšek na stavbe. Pisarna Anton Trampuš v Gorici, via Garibaldi št. 20 I. nad.

STARA GOSTILNA pri »Marofu« v Spodnji Idriji je zopet otvorjena in se priporoča za obilen obisk.

NA PRODAJ je hiša z malim zemljiščem z 1 kravo in nekaj gozda. Kraj lep, solnčna lega, nedaleč od državne ceste. Poizve se pri *Marjeti Bevk, Lazec, št. 67, p. Cerkno.*

IŠČEM POŠTENO, ZANESLJIVO in močno dekle, ki je dopolnila 18 leto, kot sobarico, ki bi bila tudi večča vseh hišnih del. J. Jochmann, valjčni mlin v Ajdovščini.

DVA SLOVENSKA MLADENIČA v Franciji želita pismo se seznaniti s slov. dekletom od 18—24 let. Ponudbe s sliko na: S. B. in T. K. Mondelange št. 77 p. Hagondange, Moselle (Francija).

DIPLOMIRANA IN IZKUŠENA BABICA z dvoletno šolo želi dobiti mesto občinske babice. Pismene ponudbe sprejema uprava pod: »Babica«.

NA PRODAJ je hiša z gospodarskim poslopjem in vrtom v sredini vasi Šempas. Na vrtu se pridelava do 4 hektolitre vina. — Pojasnila daje Humar Marija p. Šempas št. 194.

Sigurna eksistenca

Trgovina in industrija lesne stroke brez konkurence v Zagrebu se proda radi bolezn. Potrebno Din. 459.000. Vprašati pod številko »Za 4999« na *Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva 11.*

NA PRODAJ je že rabljeno pohištvo, kakor tudi razne preproge. Preprogar v ulici sv. Ivana 5 — Gorica.

Gostilna in trgovina

ob prometni glavni cesti v predmestju Ljubljane z enonadstropno hišo, gospodarskim poslopjem in gostilniškim vrtom se z opravo vred prodaja. Cela hiša takoj prosta. Cena 140.000 lir. Staroznana gostilna, lepa lega, ugodna prilika za dobro existenco. Vprašati pri gospodarski pisarni Tribuč, Ljubljana-Glince.

Odvetnik

dr. KAROL BIRSA

je otvoril svojo pisarno

v Ajdovščini (hiša Bratina).

Manufakturna trgovina

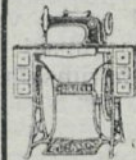
z lastno krojačnico - Kanal

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem bogato založil svojo manufakturno trgovino z najrazličnejšim moškim in ženskim blagom.

Velika zaloga izgotovljenih oblik po vsaki meri, posebno za birmance.

Za obilen obisk se najtopleje priporoča

Alojzij Jericijo, Kanal.

„Mundlos“ šivalni stroji
„Göricke“ dvokolesa — — —
belgijske puške se vdobe le pri
Josipu Kerševaniju-Gorica

Piazza Cavour št. 9

Mehanična delavnica, Piazza Cavour št. 5.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.
Blago solidno! Cene zmerne!

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50 — Brzovjavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica **CENTRALA** Rezerva SH S
in rezerve: **LJUBLJANA** Din.
Din. 50,000.000 **10,000.000**

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje; na vložne knjižice po čistih 4% (davek plača banka sama). Na tekoči račun ter proti odpovedi najboljše po dogovoru.

Sprejema tudi dinarske vloge in jih obrestuje najugodnejše. — Izvršuje denarna nakazila na tu in inozemstvo. — Nakupuje in prodaja svakovrstne valute, vrednostne papirje in srečke.

Plača vedno priznana najvišje dnevne cene za obveznice vojne odškodnine (bone).

Izvršuje sploh vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.